

534 POUFNY WYWIADZNY Biuletyn RA. IOVY - z dn. 2.10.1944 str. 1

MOSKWA w jez. pol. 1.10.1944

W dniu wczorajszym członkowie PKWN, którzy przybyli do Moskwy odbyli konferencje prasową z przedstawicielami prasy zagranicznej. Generał Rola Zymirski oświadczył na konferencji: "Na terenie Warszawy walczyły formacje armii ludowej. W niektórych częściach miasta walczyły oddziały armii ludowej, w innych częściach miasta walczyły oddziały armii krajowej. Między generałem Borom a sztabem armii czerwonej nie było żadnego kontaktu. Żaden kwater od gen. Bora nie zjawił się w sztabie marsz. Rokossowskiego. Na podstawie sensacyjnych informacji które otrzymaliśmy z Warszawy możemy oświadczyć, że generała Bora nie było w stolicy przez cały czas trwania walki na jej terenie. Niem, gdzie znajdował się wówczas gen. Bor. Nazwy miejscowości jednak z wiarygodnych powodów podać nie mog, Faktem jest jednak, że gen. Bor znajdował się podczas trwania walk po za terenem Warszawy." Jeden z korespondentów amerykańskich zapytał generała Zymirskiego. "Czy wydatra było pomoc Aliantów dla Warszawy?" Gen. Zymirski: "Warszawa bardzo często nie otrzymywała zrutek alianckich. Znam wypadki, gdy zruty dokonywane przez lotników alianckich padały o 30 klm od miejsca przeznaczenia, często już poza terenem Warszawy. Skuteczniejszą była pomoc lotnictwa sojuznickiego, które dysponując bliższymi bazami, mogło bardziej precyzyjnie pracować".

Jeden z korespondentów amerykańskich zapytał: "Czy istnieje kontakt między Polską Armią Krajową walczącą w Warszawie a armią czerwoną?"

Gen. Zymirski: "Między 13 a 24 września kontakt był bardzo silny. Wiele kurierów przybyło do nas przez Wisłę z Warszawy. Kontakt ten nie był jednak stały. Łączność potem zaczęła się przerywać".

Jeden z dziennikarzy angielskich zapytał: "Jaka jest obecnie sytuacja strategiczna w rejonie Warszawy?" Gen. Zymirski: "W dniu 15 Września w towarzystwie marsz. Rokossowskiego przeprowadziliśmy inspekcje rejonu Warszawy i linii niemieckich umocnień, zdobytych przez armię czerwoną i armię polską. Niemieckie umocnienia w rejonie Warszawy składają się z łańcuch blokhausów, zapatrzonych w ziemię, karabiny maszynowe, studnie artyzyjskie i sytem wnetylacyjny. Blokhausy otoczone są sicią drutu kolczastego. Między Wawrem a Wisłą armia czerwona zdobyła 100 takich niemieckich blokhausów. Niemcy w rejonie Warszawy rzucili do walki wielkie siły obronne, chcąc za wszelką cenę utrzymać linię Wisły".

Następnie przemówił przew. KW Nob. Morawski. W przemówieniu swoim powiedział on: "Warszawa i linia Wisły jest ostatnią zaporą przed Berlinem. Zdają sobie z tego sprawę Niemcy i dlatego z taką zaciętkością walczą pod Warszawą. Podczas zdobywania Pragi armia czerwona i armia polska musiały przezwyciężyć olbrzymie trudności. Natrafiliśmy na niezwykle silny opór nieprzyjaciela i ponieśliśmy wielkie straty, lecz zdołaliśmy równocześnie Niemcom nieproporcjonalnie większe straty w ludziach w sprzecie wojennym. Mimo zaciętkości, za jaką walczą Niemcy w rejonie Warszawy niech posłuży choćby fakt, że miasto R dzymian wielokrotnie przechodziło z rąk do rąk."

"Warszawa i linia Wisły jest ostatnią zaporą przed Berlinem, Zdają sobie z tego sprawę Niemcy i dlatego z taką zaciętkością walczą pod Warszawą. Podczas zdobywania Pragi armia czerwona i armia polska musiały przezwyciężyć olbrzymie trudności. Natrafiliśmy na niezwykle silny opór nieprzyjaciela i ponieśliśmy ciężkie straty, lecz jednocześnie zdołaliśmy Niemcom nieproporcjonalnie większe straty w ludziach i sprzecie wojennym."

Miarą zaciętkości z jaką walczą Niemcy w rejonie Warszawy niech posłuży choćby fakt, że miasto Różymin wielokrotnie przechodziło z rąk do rąk."

Jeden z dziennikarzy amerykańskich zadał pytanie: "Dlaczego Warszawa nie może być szybko zdobyta?"

Morawski: "Podczas walk Armii Krajowej na Czarniakowie posłaliśmy na pomoc oddziały polskie, które oforsowały Wisłę. Musieliśmy jednak te oddziały wycofać. Trzeba bowiem panom wiedzieć, że dopóki nie zostanie przetransportowane na zachodni brzeg Wisły ciężkie uzbrojenie, tak długo Warszawa nie będzie zdobyta. Nie jest to rzecz łatwą. Wisła pod Warszawą ma 700 metrów szerokości. Jedynym sposobem na zdobycie Warszawy jest otoczenie miasta i ujęcie go w kleszcze. Ale taki manewr wymaga przygotowania i czasu. Proszę sobie przypomnieć ile czasu trwała walka o takie miasta jak Stalingrad, Kijów i Charków." Na pytanie jednego z dziennikarzy zagranicznych w związku z współpracą armii czerwonej z Armią Krajową - Morawski odpowiedział:

"Jako zjawisko charakterystyczne mogę panom podać następujący fakt: jeden z oddziałów armii ludowej walczącej na terenie Warszawy zwrócił się do dowództwa Armii Krajowej z prośbą umożliwienia kontaktu z armią czerwoną. Dowództwo Armii Krajowej przyrzekło pośredniczyć w kontakcie, ale przyrzeczenia nie dotrzymało mimo, że dysponowało wszystkimi środkami łączności."

Inny dziennikarz amerykański zapytał czy odpowiadają prawdzie wiadomości podane przez część prasy amerykańskiej, jakoby radiostacja Kościuszki wzywała w dniu 20 lub 30 września Naród Polski do powstania. Na pytanie to odpowiedział kierownik resortu informacji dr. Stefan Jędrychowski:

"Nie jest prawdą jakoby radiostacja Kościuszki wzywała do powstania. Natomiast radiostacja Zw. Patriotów Polskich stała na woływała Naród Polski do walki z okupantem, co jednak nie było równoznaczne z nawoływaniem do wybuchu powstania."

Jeden z dziennikarzy amerykańskich zadał pytanie: "Co sądzą panowie o nominacji gen. Bora-Komorowskiego na stanowisko Naczelnego Wodza po gen. Sosnkowskim?"

Morawski: "GENERAL BOR POPEŁNIŁ ZBRODNIE OBEC NARODU POLSKIEGO GDYŻ POCHNAŁ LUD WARSZAWSKI DO PRZEDCZEŚNEGO POWSTANIA WIDOCZNIE POLSKI RZĄD EMIGRACYJNY DOSTAŁ OBŁĘDU /DOSŁOŃNIE/ MIANUJĄC GO NACZELNYM WODZEM. PRAGNĘ TU PODKREŚLIĆ, ŻE NIEMA WISŁO SPOŁECZENSTWA POLSKIEGO DO BORA JEST WIĘKSZA NIŻ DO GENERALA SOSNKOWSKIEGO"

Jeden z dziennikarzy angielskich: "Czy General Bora będzie zony Morawski: "GENERAL BOR ODDANY BĘDZIE POD SĄD"

Jeden z dziennikarzy amerykańskich zapytał: "Jaki był cel przyjazdu panów do Moskwy, czy jest możliwość wznowienia rozmów pomiędzy Rządem Polskim i K/N?"

Morawski: "Na obecnym przyjeździe do Moskwy związany był wyłącznie z kwestiami istniejącymi pomiędzy K/N a rządem sowieckim. W stosunkach między K/N a polskim rządem emigracyjnym nie mażdy zmiany. Różne nasze postulaty nie uległy żadnym zmianom. Był to zwyczajowy kontakt z rządem emigracyjnym z K/N"

mogły się rozpocząć, polski rząd emigracyjny musi przede wszystkim uznać konstytucję z r. 1925 za podstawę prawną. Jeżeli chodzi o nasz stosunek do polskiego rządu emigracyjnego, nowe momenty mogą polegać jedynie na tym, że kilku ministrów z tego rządu obarczonych zostanie współodpowiedzialnością za wywołanie powstania w Warszawie."

Jeden z dziennikarzy angielskich: "Czy przejęcie administracji na terenie białostockiego należy uważać za zmianę linii Curzona?"

Morawski: "Granica polsko-sowiecka nie jest jeszcze ustalona. Nie wątpliwie linia Curzona będzie podstawą rozmów na tematy graniczne."

Jeden z dziennikarzy amerykańskich: "Czy była mowa na temat polsko-sowieckiej granicy podczas ostatniej konferencji państwa marsz. Stalinem?"

Morawski: "Podczas ostatniej naszej konferencji ze Stalinem nie mówiliśmy na tematy graniczne."

Jeden z dziennikarzy angielskich: "Czy może nam pan powiedzieć co było treścią rozmowy pań z marsz. Stalinem?"

Morawski: "Tematem naszych rozmów była wśród innych spraw, sprawa pomocy dla wyzwolonych terenów Polski."

Następnie zabrał głos kierownik biura ekonomicznego KWN Mine.

Mine: "Tematem naszych rozmów z marsz. Stalinem były sprawy związane z pomocą dla terenów polskich wyzwolonych z pod okupacji niemieckiej. Sytuacja gospodarcza na tych terenach jest niezwykle ciężka, a niekiedy nawet tragiczna. Omówiliśmy więc z marsz. Stalinem zagadnienie pomocy UMRRA, rządu Z. Sowieckiego i rządów Sprzymierzonych dla polskich terenów. Rząd sowiecki czyni wszystko, by przyjąć z pomocą gospodarczą Polsce. Dla samej Pragi rząd sowiecki przysłał 100.000 ton mąki."

Jeden z dziennikarzy amerykańskich zapytał: "Czy nie dałoby się sprawy pomocy gospodarczej dla Polski uregulować w ten sposób, że rząd Z. Sowieckiego wydzieliłby Polsce pewną ilość zapasów, a wzajemnie za to rząd St. Zjednoczonych zrekomensowałby tę ilość transportami dla Z. Sowieckiego."

Mine: "Rząd sowiecki pomaga Polsce. Niechaj inne rządy narody narodów Sprzymierzonych również Polsce pomogą."

Jeden z dziennikarzy angielskich: "Czy wstąpienie Mikojajczyka do KWN nie uspokoiłoby nastrojów w Kraju i równocześnie nie wpłynęłoby homująco na walki bratobójcze, zainicjowane przez terrorystów na ziemiach polskich?"

Przew. Morawski: "Najbardziej nie wpłynęło uspokojenie wstąpienia Mikojajczyka do KWN. Jeżeli Mikojajczyk do KWN wstąpi, wpłynięło to jedynie na zmniejszenie liczby odszkodowań, walących się na złość ludzi."

BERLIN - w jęz. niem.

1.10

Na froncie wschodnim następuje stabilizacja. Ruch odwrotowy armii niemieckiej na północnym odcinku frontu wschodniego nie ma większego wpływu na kształt sytuacji. W dniu wczorajszym punkt ciężkości walk znajdował się na odcinku przełęczy dukielskiej. Wojska niemieckie odniosły tu całkowity sukces obronny.

rb

W Warszawie oddziały niemieckie rozbiły dalsze bandy polskie. Skapitułowały one bezwarunkowo.

rb

W związku z mianowaniem przez emigracyjny rząd polski niejakiego Komorowskiego, zwanego Bor, t.zw. naczelnym wodzem wojsk polskich, walczących u boku Aliantów, przewodniczący polskiego sowietu wyraził swoją opinię o nowym wodzu polskim. Nazwał on go zwyrodniałym zdrajcą i zagroził, że będzie on postawiony pod sąd. Prasa angielska oświadcza, że Polacy nie mają już żadnej nadziei na porozumienie z Rosją sowiecką. Jej pretensje są coraz większe.

rb

Szwajcarska agencja telefoniczna donosi: Świecicki katolicki prymas Litwy został zamordowany w Kownie przez bolszewików.

rb

Koniec